

Verslag informatieavond Windmolen Plantion

Datum: 15 juli 2020

Locatie: Plantion, Wellensiekstraat 4, Ede

Aantal aanwezigen: circa 30 mensen (inclusief Plantion, ValleiEnergie en Pure Energie)

Plantion, ValleiEnergie en Pure Energie richten zich in dit verslag vooral op de vragen en opmerkingen van bezoekers en welke reactie daarop is gegeven. Het stellen van vragen en opmerkingen besloeg een belangrijk deel van de informatieavond.

Verloop van de informatieavond

De informatieavond begint met een presentatie door Matthijs Oppenhuizen (Pure Energie) en Paul Nagtegaal (ValleiEnergie). Nadat begin juni 2020 de omgeving is geïnformeerd onder andere door middel van een brief, wordt op deze informatieavond een nadere toelichting gegeven op het initiatief. Voor de inhoud van de presentatie wordt verwezen naar de presentatie die als bijlage aan dit verslag is toegevoegd.

Na de presentatie was er ruimte voor vragen en opmerkingen uit de zaal. Deze vragen zijn beantwoord door Matthijs Oppenhuizen, Paul Nagtegaal en Jan-Hauke Mens (projectleider gemeente Ede) en wethouder Lex Hoefsloot van de gemeente Ede (portefeuillehouder van onder andere duurzaamheid, klimaat en energietransitie).

Hieronder staan de vragen en opmerkingen en welke reactie daarop is gegeven. In beginsel zijn de vragen beantwoord door ValleiEnergie en Pure Energie. Als vragen zijn beantwoord door de gemeente, wordt dat duidelijk vermeld.

De vragen en opmerkingen zijn verdeeld in enkele hoofdthema's. Eerst wordt de vraag of opmerking weergegeven. De reactie daarop staat steeds achter de zwarte pijl →.

Sommige vragen leken sterk op elkaar en zijn daarom voor de leesbaarheid samengevoegd.

Nut en noodzaak windenergie, locatiekeuze

1. De gemeente Ede heeft duurzaamheidsambities en zegt dat er nog meer windmolens nodig zijn. Worden dat windmolens van dezelfde grootte, allemaal rondom Ede langs snelwegen? Er wordt sterk betwijfeld of dat realistisch is.
→ Reactie van de gemeente:
De gemeente Ede heeft in 2018 de routekaart vastgesteld waarin de ambitie is neergelegd om in 2050 energieneutraal te zijn. Daarvoor zijn zonnepanelen op daken nodig, op velden en meerdere windmolens. De opgave is inderdaad groot, daarom gaat de realisatie in stapjes met een aantal windmolens en zonneparken de komende jaren. De gemeenteraad heeft de voorkeur aangegeven voor windmolens in de zone langs snelwegen. De zoektocht naar locaties is nu wat volgt en het worden allemaal wel grote windmolens. Deze maatregelen zijn gebaseerd op de kennis en technieken die er nu zijn, in de toekomst kan dat mogelijk nog veranderen met nieuwe technieken.
2. Waarom kunnen de windmolens niet in het gebied het Binnenveld? Werk daarin samen met Wageningen, met zonnepanelen eronder. Daar heeft niemand er last van.

→ Reactie van de gemeente:

In de gemeenteraad is het proces afgesproken met de ambitie om windmolens en zonnepanelen te plaatsen. Maar de gemeente plaatst die niet, dat doen initiatiefnemers. De gemeente kan windmolens en zonneparken op een locatie wel of niet toestaan en onder welke voorwaarden. Er is afgesproken dat de zone langs snelwegen het eerste zoekgebied voor windmolens is.

3. De zon schijnt niet altijd. Het waait niet altijd. Er zijn zoveel windmolens en zonnepanelen nodig om genoeg op te wekken. Is kernenergie niet beter? Dat voorkomt horizonvervuiling en er zou uit onderzoek al blijken dat zonneparken warmte aantrekken en de aarde laten opwarmen.

→ Reactie van de gemeente:

De routekaart voor een energieneutraal Ede is unaniem in de gemeenteraad aangenomen. Ook in de raad is de overtuiging sterker dat we nu stappen moeten zetten vanwege klimaatverandering. Daarnaast moeten we ons ook aanpassen op het veranderende klimaat, zoals een grote regenbui twee jaar geleden die in Ede voor wateroverlast zorgde.

4. Kan de gemeente niet meer inzetten op zonnepanelen op daken, meer mensen stimuleren dat te doen? Dat voorkomt meer windmolens die het landschap vervuilen. Wacht op nieuwe technieken in plaats van de snelheid waarmee windmolens en zonneparken nu door de strot worden geduwd. Er wordt niets geluisterd naar deskundigen die daarvoor pleiten.

→ Dit zijn begrijpelijke vragen en opmerkingen. Die hebben wij als initiatiefnemers, ondanks dat we de noodzaak zien van wind- en zonne-energie en geloven in de kracht daarvan, ook wel. Ook in onze omgeving verschijnen meer windmolens. Meer zonnepanelen op daken zijn nodig. Maar de technologische ontwikkelingen gaan ook door bij zon en wind, en die gaan hard. Met de windmolen die we nu beogen, kunnen we evenveel opwekken als de twee bestaande. Dat is in een tijdbestek van een paar jaar bereikt en dan is de beoogde Windmolen Plantion inmiddels zelfs relatief klein vergeleken met andere initiatieven in het land. Ook zonnepanelen wekken steeds meer op per zonnepaneel. Het is wel belangrijk mensen daar goed bij te betrekken. Maar we staan samen ook voor een belangrijke opgave waarvoor we nu acties moeten ondernemen.

Hoogte van de windmolen

1. Waarom moet de windmolen zo hoog zijn? Lager hebben ze minder effect op de omgeving.

→ Dat komt doordat grotere windmolens efficiënter zijn. Als de wieken twee keer zo lang worden, wekt een windmolen vier keer zoveel op. Op dit moment krijgen onder andere windmolens nog subsidie, de SDE++ van de Rijksoverheid. Dat is subsidie per opgewekte kilowattuur (kWh). Maar de overheid wil zoveel mogelijk duurzame energie tegen zo laag mogelijke kosten. Daarom wordt elk jaar opnieuw berekend hoe hoog de subsidie per kWh kan zijn. Elk jaar wordt de subsidie verlaagd en dat betekent dat windmolens steeds efficiënter moeten zijn. Dat kan door ze groter te maken. Ze wekken dan meer op waardoor de kosten over meer kWh kunnen worden verdeeld. Daardoor kost het minder om één kWh te produceren. Daardoor zijn de lagere windmolens zoals die nu in Ede staan – hoewel 150 meter ook hoog is – niet meer rendabel en worden die niet meer gebouwd.

Het is niet zo dat grotere windmolens evenredig meer hinder veroorzaken. De hoeveelheid geluid en slagschaduw die mag worden veroorzaakt bij bijvoorbeeld woningen van derden in de omgeving blijft als gevolg van regelgeving hetzelfde, ongeacht het aantal of formaat van de windmolens. We zien juist de trend dat grotere windmolens stiller worden. Pure Energie heeft recent Windpark Deil gebouwd in de gemeente West-Betuwe. Dat zijn windmolens van de afmetingen die we bij Windmolen Plantion beogen, maar die zijn stiller dan de twee

bestaande, lagere windmolens in Ede.

2. Het is toch een keuze om ze lager te kunnen maken? Als we dat met elkaar willen?
→ Wel heeft elke keuze consequenties. Lagere windmolens wekken minder op. Dan zijn meer windmolens nodig of meer energiebesparing en zonneparken. Daarnaast is er niet echt een keuze. Voor windmolens moet geld worden geleend, bijvoorbeeld bij een bank. Die stelt eisen aan het rendement om zeker te weten dat de lening wordt terugbetaald. De kleinere windmolens wekken daarvoor niet meer genoeg op.

Effect van windmolen op natuur

1. De komst van windmolens heeft toch groot negatief effect op de vogels? Terwijl de gemeente Ede het gebied De Groene Grens tussen Ede en Veenendaal aantrekkelijk heeft gemaakt voor vogels en nu windmolens wil laten plaatsen.
→ Vogels kunnen worden geraakt door een windmolen, dat klopt. Ook voor vleermuizen kan het een risico zijn. Daarom wordt er onder andere een ecologisch onderzoek gedaan om te kijken wat de impact op onder andere deze dieren is. Helemaal vermijden van slachtoffers is niet mogelijk, maar er wordt in kaart worden gebracht of het acceptabel is. Er kunnen ook maatregelen uit voortkomen die nodig zijn. Zo moeten windmolens van Windpark Koningspleij in Arnhem regelmatig worden stilgezet vanwege een kolonie wulpen die door het windpark kan vliegen. De opmerking over het nieuwe gebied voor vogels is een goede opmerking, dat nemen we mee.

Omgevingsfonds

1. Wat is het omgevingsfonds, hoe verhoudt zich dat tot mede-eigenaarschap via de coöperatie en om wat voor bedrag gaat het?
→ Het omgevingsfonds en participeren via de coöperatie zijn twee aparte zaken. Het omgevingsfonds is een bijdrage uit de opbrengsten van de windmolen van 0,50 euro per opgewekte MWh, voor een periode van 15 jaar. We schatten in dat deze windmolens circa 12.000 MWh per jaar kan opwekken. Dan is de bijdrage aan het fonds in dat jaar 6000 euro. Dit bedrag komt uit de Gedragscode Wind op Land van branchevereniging NWEA en staat ook in het landelijke Klimaatakkoord.
Hoe het wordt beheerd en besteed, willen we bespreken met de omgeving. Wat die omgeving is, moeten we met elkaar bespreken. Dat verschilt per project. Soms wordt een afstand van tien keer de tiphoogte gehanteerd, omdat de Raad van State dat gebruikt om te bepalen of iemand belanghebbend is. Maar dat kan ook anders zijn. Misschien vindt de omgeving juist wel het eerder genoemde gebied voor vogels erg belangrijk en wil de omgeving dat het fonds daarvoor wordt gebruikt? Wij vinden het mooi als het fonds kan worden besteed aan zaken op het gebied van duurzaamheid, natuur of sociaal maatschappelijk. Goed en zuiver beheer van het fonds vinden we ook belangrijk. Misschien kan het worden gekoppeld aan andere fondsen?

Benodigde investeringen, rendement, andere financiële aspecten

1. Wordt er ook onderzoek gedaan naar de waardedaling van huizen? Uit onderzoeken blijkt dat windmolens tot op een afstand van twee kilometer tot waardedaling kunnen leiden. Komt daar een regeling of meldpunt voor, zodat inwoners dat niet zelf hoeven te regelen?
→ Een onderzoek naar de waardedaling van woningen in de omgeving is geen vereiste voor de aanvraag van een vergunning voor deze windmolen. Wel is er voor omwonenden het wettelijk recht om een verzoek om planschade in te dienen bij de gemeente als zij menen dat hun woning in waarde is gedaald. Gebruikelijk is dat als er planschadevergoeding wordt toegekend, dat dit voor rekening van de initiatiefnemer(s) komt. Dit is een onderwerp dat goed kan worden besproken in de omgevingsraad en nemen we mee voor het vervolg, om

daar informatie over te geven. Overigens is het niet zo dat per definitie alle woningen binnen twee kilometer in waarde dalen. Dat hangt van veel factoren af, zoals onder andere het zicht op de windmolen en de hoeveelheid slagschaduw en geluid die wordt ervaren.

2. Hoe groot is de investering die moet worden gedaan, hoeveel subsidie wordt er verstrekt voor deze windmolen en wat is het rendement? Pure Energie bouwt meer windmolens, dus die weet toch wel wat het kost en oplevert?
→ De exacte omvang van de investering is nog niet bekend. De windmolen zal naar verwachting circa 3 á 4 miljoen euro kosten, maar dat valt nu nog niet te zeggen. Pas als er een vergunning is verleend, wordt er gekeken welk type hier het beste past. De prijs kan van veel factoren afhangen, zoals welke garanties moeten worden afgegeven en dergelijke. Daarnaast zijn er naar verwachting ontwikkelkosten van enkele tonnen, dus om het plan voor de windmolen te maken. Het rendement van de windmolen kan nog niet worden bepaald, omdat er nog veel onzeker is over hoogte van kosten en opbrengsten. Bijvoorbeeld de hoogte van de rente op de lening is belangrijk, maar kan nog erg wisselen. Dat wordt pas verderop in het proces, als het plan concreter is, duidelijk.
De hoogte van de SDE++-subsidie is ook nog niet bekend. Windmolens en zonneparken krijgen deze subsidie van de Rijksoverheid nog, omdat energie uit duurzame bronnen nog duurder is om te maken dan uit fossiele bronnen. Maar de overheid wil zoveel mogelijk duurzame energie tegen zo laag mogelijke kosten. Daarom wordt de subsidie al jaren verlaagd, in vier jaar tijd met circa veertig procent. De subsidie zit nu rond 5 á 6 cent per kilowattuur, maar het is onduidelijk wat de subsidie is op het moment dat deze voor deze windmolen wordt aangevraagd.
We willen jullie in een vroeg stadium informeren en betrekken, daarom is nu deze bijeenkomst. Dat is een keuze, maar daardoor is ook nog niet alles bekend.

Procedure

1. Hoeveel procent kans hebben bijvoorbeeld omwonenden om het tegen te houden en wat moeten we daarvoor doen? Hebben we überhaupt een kans, aangezien de gemeente al een besluit heeft genomen?
→ Wij als initiatiefnemers bereiden nu een vergunningaanvraag voor. Daarover beslist uiteindelijk de gemeenteraad. Dat zijn uw volksvertegenwoordigers, daar kunt u ook contact mee opnemen.

Reactie van de gemeente:

De initiatiefnemers moeten aantonen dat het plan aan alle voorwaarden voldoet. Daarnaast zijn dit soort bijeenkomsten belangrijk om het sentiment uit de omgeving op te halen. In de raad zal het plan worden beoordeeld op wettelijke kaders en ook de mening van inwoners telt mee. Dat geldt voor elk initiatief.

Communicatie

1. Luistert gemeente wel naar omgeving? Er wordt over ons heen gedenderd. Waarom heeft de gemeente geen visie voor meerdere jaren? De ene keer is het dit, de andere keer is het dat? Wij wonen hier en hebben alles maar te slikken. Maar er is geen visie.
→ Reactie van de gemeente:
Daar worstelt de gemeente dagelijks mee, het is altijd een afweging van verschillende belangen. Daarin maken verschillende partijen verschillende keuzes. Maar de stem van de omgeving moet altijd goed worden gehoord, al beseffen we dat we nooit iedereen tevreden kunnen stellen.

2. Er wordt over ons gepraat, maar niet met ons. We hebben via-via over deze avond moeten horen. We hebben geen brief ontvangen.
→ Als initiatiefnemers hebben wij begin juni een brief gestuurd naar alle adressen binnen circa 1500 meter van de beoogde windmolens. Dat hebben we gedaan aan de hand van de adressen uit de basisadministratie (BAG), zoals we dat vaker doen. Dat waren circa 2000 adressen. In die brief meldden we de stand van zaken, de mogelijkheid voor een omgevingsraad en verdere informatie. Ook meldden we daarin dat er een website is en nieuwsbrief en dat we mensen aanraden zich aan te melden voor de nieuwsbrief, omdat dat ons belangrijkste communicatiemiddel wordt. Graag wilden we toen al een bijeenkomst organiseren, maar dat was nog niet mogelijk vanwege het coronavirus. Daar worstelden we erg mee. De uitnodiging voor deze informatieavond is via de nieuwsbrief gedaan en we hebben een persbericht verstuurd. Ook kregen veel maatschappelijke organisaties zoals wijk- en dorpsvereniging begin juni een mail met dezelfde inhoud als de brief. U kunt vanavond uw adres opgeven en dan controleren we of dit adres in de adressenlijst voor de brief stond*.

*Naschrift initiatiefnemers: de adressen die zijn opgegeven, zijn gecontroleerd en deze staan in het adressenbestand waar de brief aan is verstuurd. Dus wat dat betreft is de verzending van de brief goed gegaan.

3. Ik heb mij aangemeld voor deze informatieavond nadat ik de nieuwsbrief kreeg, maar daarna hoorde ik niets meer. Ook geen herinnering meer over deze informatieavond?
→ De nieuwsbrief is enkele weken geleden verstuurd. In de tussentijd was er geen nieuws. Wel hebben we de ochtend hiervoor nog de mensen die zich hebben aangemeld een e-mail gestuurd met informatie over de maatregelen vanwege het coronavirus.
4. Wordt er nog een keer een informatieavond georganiseerd? Dan kunnen er meer mensen komen.
→ Daarvoor hebben we nog geen concreet plan, maar dat gaan we doen.
5. De visualisatie in uw presentatie vanaf de straat Hulsbeek lijkt niet te kloppen? Er staat nu een boom voor de windmolen, maar de windmolen staat volgens mij meer naar links?
→ We gebruiken dit visualisatieprogramma vaker en werkt goed, maar we gaan het controleren*.

*Naschrift initiatiefnemers: de visualisatie is gecontroleerd en het klopt wel. De boom in beeld blokkeert vanaf deze plek het zicht op de windmolen.

Afsluiting en vervolg

De informatieavond is na het stellen van de vragen en het gesprek met elkaar afgesloten. Toegezegd is dat de presentatie en dit verslag op de website (www.windmolenplantation.nl) worden geplaatst.

Dat wordt gemeld via de nieuwsbrief.

Na afloop van het plenaire deel wordt er nog informeel met elkaar nabesproken.